

Sulfonamidler

Etki sürelerine göre sınıflandırılmaları

Kısa etkililer	Orta etki süreli	Uzun etkililer
Sulfisoksazol Sulfasitin Sulfametiyazol	Sulfadiyazin Sulfametoksazol Sulfapiridin	Sulfadoksin

Özel kullanım yeri olan SA'ler

Lokal : Sulfasetamid

Yanık: Ag- sulfadiazin, Marfenil (mafenid)

Ülseratif Kolit:

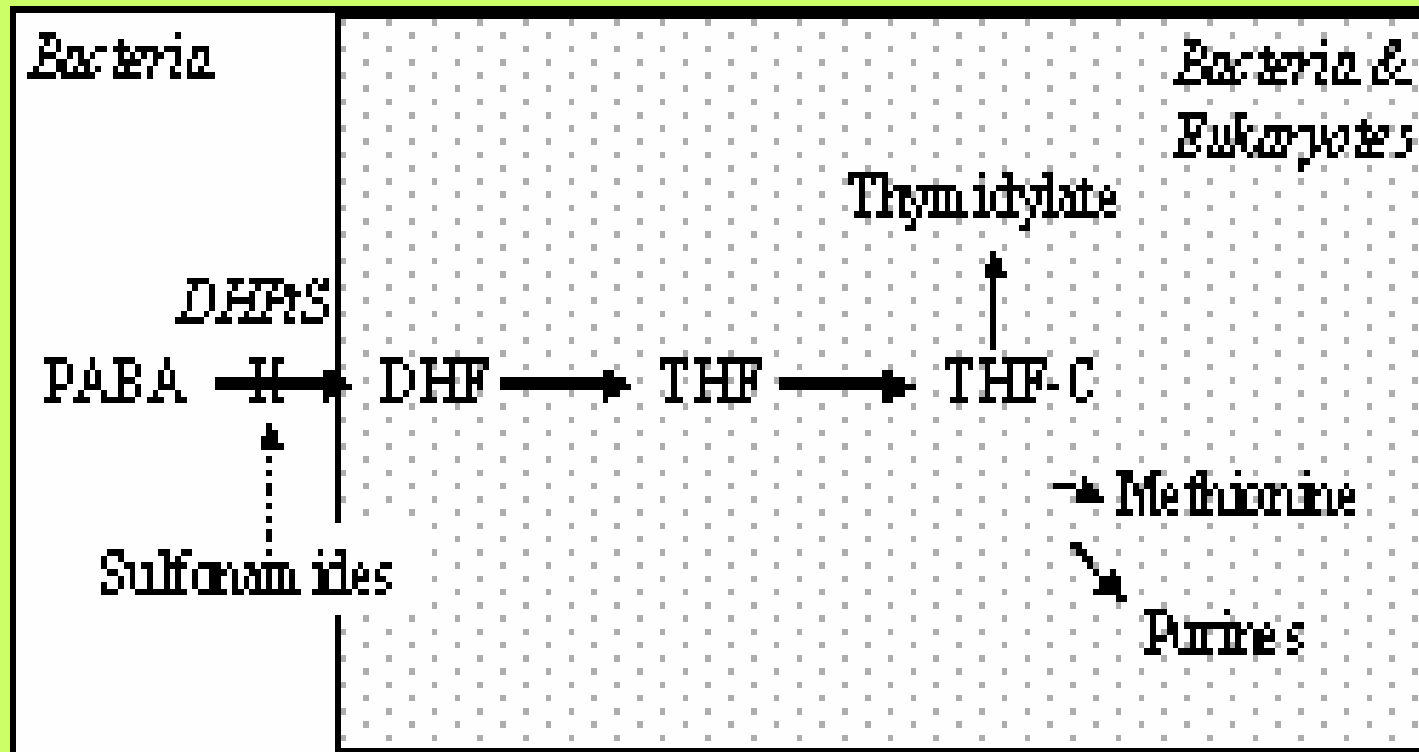
- Sulfosalazin
- Mesalazin
- Olsalazin
- Balsalazin

Dermatitis herpetiformis: Sulfapiridin

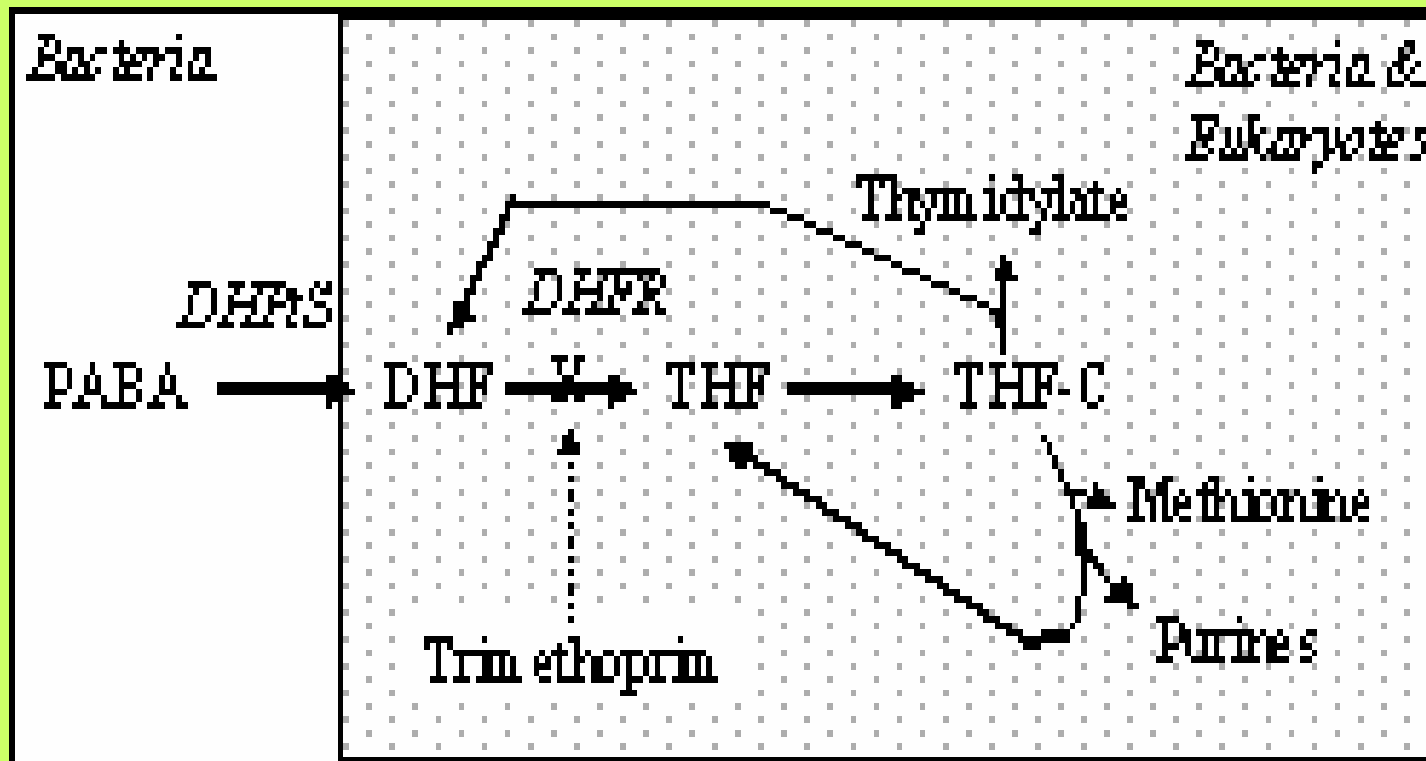
SA'lerin etki mekanizmaları

Bakteriler folik asidi memeliler gibi dışarıdan alamadıklarından, kendileri **PABA (para- aminobenzoik asid)**'dan sentezlerler. Sülfonamidler, **PABA** analoglarıdır (**antimetaboliti**) ve **dihidropteroat sentetaz** enzimi için onunla yarışarak folik asid sentezine girerler ve **folik asid sentezini inhibe** ederler. Sonuçta bakterilerde RNA ve DNA sentezi bozulur. **Bakteriyostatik** etkilidirler. **Trimetoprim**, bu sentez yolağı üzerinde **dihidrofolat redüktaz** enzimini inhibe eder. (Sülfonamid + trimetoprim) kombinasyonu, örn. **Ko-trimoksazol**, folik asid sentez yolağında ardışık inhibisyonla **bakterisid** etki yaparlar.

SA'lerin etki yeri

Trimetoprim'in etki yeri

Farmakokinetik özellikleri

BOS hariç (**sulfodiazin iyi geçer**) sıvılara geçişi iyidir.

KC'de **asetillenme** ve **glukuronidasyon** ile metabolize edilip, **idrarda** atılırlar.

İdrarın bazik yapılması atılımlarını artırır, çökme meyillerini azaltır.

Yan etkileri-1

- **Alerjik belirtiler** : Yavaş asetilleyicilerde daha fazla. Eksfoliyatif dermatit, döküntüler, fotosensitivite, diyare,
- İdrar yollarında **kristalüri**, hematüri (bol su içilmeli ve idrar alkali yapılmalı),
- **Kernikterus** : Bilirübini albüminden ayırarak.

Yan etkileri-2

- **Stevens- Johnson sendromu :**
- **Hematolojik bozukluklar :** Hemolitik anemi, aplastik anemi, trombositopeni, methemoglobinemi. G6PD eksikliği olanlarda **hemoliz** yapar.

Ko-trimoksazol-1

- Sulfametoksazol'un trimetoprim ile 1/5 sabit oranlı kombinasyonudur. **Bakterisid** etkilidir.
- **Spektrumu :**
 - İlk Tercih :**
 - Pnömosistis carinii
 - Nokardiyazis
 - Kronik ve komplikasyonlu alt idrar yolu infek.
 - Gastroenterit, tifo

Ko-trimoksazol-2

Yan Etkileri :

- **Sık deri reaksiyonları,**
- Folik asid eksikliği ve megaloblastik anemi
- Teratojenik etki potansiyeli